

Wakuum barometriki kondensatorlar we wakuum nasoslar (porşenli, rotasion, ežektorly ýa-da akymly) bilen döredilýär, olary dürli zygiderlikde çatyp bolýar.

Barometriki kondensator -ežektor. Bu shemada wakuum sütüniniň ýokarsyndan çykýan buglar dessine barometriki kondensatorynda kondensirlenýär we soňra wakuum nasosy (adatça bug ežektory) bilen sorulyp alynýar. Barometriki kondensatordaky galyndy basyş çykýan suwuň temperaturasyna bagly, ýöne ol şol temperaturadaky doýgun suw bugunyň basyşyndan pes bolup bilmeýär; diýmek wakuum kondensatordan çykýan suwuň temperaturasy bilen kesgitlenýär.

Garyşdyrma barometriki kondensatorlaryndan çykýan suw nebit önümleri we kükürtli birleşmeler bilen hapalanýar, käwagt mazudyň agramynyň 5,5% (agram) mukdaryna çenli. Şol sebäpli hapa suwuň köp bolmazlygy üçin barometriki kondensatorlarda aýlaw edýän suwy ulanýarlar. Ýöne bu ýagdaýda garyşdyrma barometriki kondensatorlaryna berilýän suwuň temperaturasy biraz ýokarlanýar.

Garyşdyrma barometriki kondensatorlaryny, turba ýylylyk çalyşyjylary üst ýüzli barometriki kondensatorlar bilen çalyşmak, tehnologiýa görkezijileri boýunça soňky garyşdyrma kondensatorlaryndan ep-esli üstün gelýänligine garamazdan, ýönekeý we ykdysady taýdan maksadalaýyk bolup durýar. Üst ýüzli kondensatorlarda kondensirlenýän nebit önümleri sowadyjy suw bilen gowşadylmaýar, bu bolsa olaryň çökdürijide we barometriki guýuda toplanýan kondensadyndan bölünmegini aňsatlaşdyrýar. Şol bir wagtda ežektoryň birinji basgançagyndan zyňylýan buggaz garyndydaky kükürtli wodorody tutmak zerurbolup durýar.

Ežektor-barometriki kondensator. Bu shemada buglar wakuum sütüniniň ýokarsyndan göni ežektora berilýär we wakuumyň çuňlugy barometriki kondensatordan çykýan suwuň temperaturasyna bagly däl. Netijede, çuň wakuum döredilýär (galyndy basyş 6,65-13,3 gPa, ýa-da 5-10 mm sm.st.) we wakuumyň çuňlugy ežektordan çykýan ýerde garşylyk basyş bilen kesgitlenýär. Şonuň üçin çuň wakuum döretmek üçin birnäçe ežektorlary zygider birikdirýärler. Bular ýaly ulgam birinji seredilen ulgamdan gymmat düşýär, sebäbi ežektor sütüniniň ýokarsyndan çykýan buglaryň hemmesini sorup alýar we barometriki kondensatorynda buglaryň has köp mukdaryny kondensirlemeli bolýar.

Farhat IMAMKULYÝEW

Türkmen döwlet

binagärlik - gurluşyk

institutynyň talyby